

Sygn. akt IV U 7/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Kurowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alina Dziarkowska

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2017 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy Z. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wypłatę odsetek

na skutek odwołania Z. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 6 grudnia 2016 r. nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje Z. R. prawo do odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy liczonych od dnia 29 stycznia 2015 r. do dnia 14 listopada 2016 r.,

II. oddala odwołanie w pozostałej części.

/-/ SSO B. Kurowska

Sygn. akt IV U 7/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 06 grudnia 2016 r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił **Z. R.** wypłaty odsetek w związku z wydaniem decyzji ZUS z dnia 04 listopada 2016 r. na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 06 września 2016 r., ustalającego prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 01 sierpnia 2014 r. na stałe.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do

wydania tej decyzji. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wyjaśnienia decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W ocenie organu ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji był dzień wpływu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie, natomiast decyzja ZUS została wydana w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności, tj. w ustawowym terminie. Zatem odsetki nie przysługują. Ponadto organ wskazał, że organ odwoławczy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego.

Wnioskodawczyni Z. R. w odwołaniu od powyższej decyzji wniosła o jej zmianę i przyznanie jej prawa do wypłaty odsetek od przyznanego wyrównania świadczenia rentowego poczynając od dnia 01 sierpnia 2014 r. do dnia jego wypłaty.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, że od złożenia przez nią wniosku o rentę do wydania decyzji o przyznanie prawa do renty minęło ponad 2 lata, a tak długi okres oczekiwania na wydanie pozytywnej decyzji był wynikiem błędnej decyzji organu rentowego. Odwołująca zwróciła uwagę, że organ w uzasadnieniu skarżonej decyzji cytując art. 118 ust. 1a ustawy o rentach i emeryturach z FUS nie podał go zgodnie z jego brzmieniem. Zdaniem skarżącej w myśl powołanego przepisu za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, ale tylko wtedy, gdy organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Wnioskodawczyni nadto wskazała, że organ odmawiając jej decyzją z dnia 29 stycznia 2015 r. prawa do renty dysponował dokumentacją medyczną, która dawała podstawę do przyznania jej świadczenia, a kolejne badania lekarskie potwierdziły tylko jej niezdolność do pracy, a stan zdrowia odwołującej był znany organowi, gdyż już wcześniej miała przyznane prawo do renty. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego odwołująca podniosła, że brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności do wydania decyzji, o której mowa w art. 118 ust. 1a cytowanej ustawy, nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Reasumując wnioskodawczyni podniosła, że działanie organu rentowego bez rzetelnej analizy dokumentacji medycznej jak i obowiązujących przepisów spowodowało ustalenie prawa do renty dopiero w postępowaniu sądowym.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie powołując się na argumentację podaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a nadto zwrócił uwagę, że Sąd Okręgowy w Olsztynie oparł swoje rozstrzygnięcie na dowodzie z opinii lekarzy biegłych sadowych endokrynologa oraz specjalisty chorób oczu, którzy uznali wnioskodawczynię za częściowo niezdolną do pracy na stałe. Organ rentowy w piśmie z dnia 15 czerwca 2016 r. zgodził się z opiniami biegłych, ponieważ nastąpiło od daty badania przez lekarza konsultanta ZUS, tj. od 23 grudnia 2014 r. pogorszenie widzenia z ograniczeniem pola widzenia dla widzącego lewego z jaskrą zamykającego się kąta i zaćmą początkową tego oka, bez rokowań poprawy.

Sąd Okręgowy w Olsztynie ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni, urodzona w dniu (...), posiada wykształcenie średnie zawodowe/techniczne, z zawodu jest technikiem przewozów kolejowych. Do 2002 r. zatrudniona była w zawodzie (odprawiacz pociągów). Była to praca wymagająca wysiłku fizycznego oraz umysłowego, wymagająca koncentracji, sprawności rąk, ostrości wzroku i dobrego słuchu. Ostatnią wykonywaną pracą była praca w zawodzie cukiernika wymagającego sprawności obu rąk i wymuszającego rytm pracy (praca na taśmie), w zawodzie sprzątaczkii wymagającym chodzenia, sprawności obu rąk i schylenia się, a także jako pracownik ochrony.

(dowód: wywiad zawodowy z dn. 6.07.2010 r. – k. 173 akt orzeczniczo-lekarskich tom I, wywiad zawodowy z dn. 15.04.2009 r. – k. 139 akt orzeczniczo-lekarskich tom I, wywiad zawodowy z dn. 15.06.2011 r. – k. 185 akt orzeczniczo-lekarskich tom I, wywiad zawodowy z dn. 8.07.2011 r. – k. 192 akt orzeczniczo-lekarskich tom I, wywiad zawodowy z dn. 11.06.2013 r. – k. 2 akt orzeczniczo-lekarskich tom II)

W dniu 12 listopada 2003 r. wnioskodawczyni wniosła o przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Decyzją z dnia 09 grudnia 2003 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 12 listopada 2003 r. do 31 maja 2004 r.

Decyzjami organu z dnia 16 czerwca 2004 r. (do 30.06.2005 r.) z dnia 15.06.2005 r. (do 31.12.2005 r.), z dn. 19.01.2006 r. (do 30.06.2006 r.), z dnia 6.07.2006 r. (do 30.06.2007 r.), z dnia 21.06.2007 r. (do 30.06.2008 r.), wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 12.08.2009 r., IV U 1016/09 (od 30.06.2009 r. do 30.06.2011 r.), wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 02 lutego 2013 r. IV U 2094/11 (od 1 lipca 2011 r. do 1.07.2013 r.) wnioskodawczyni przyznawano prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalsze okresy.

(dowód: wniosek z dn. 12.11.2003 r. – k. 2-25 akt ZUS tom III, decyzja ZUS z dn. 9.12.2003 r. – k. 37 akt ZS tom III, decyzja z dn. 16.06.2004 r. – k. 68 akt ZUS tom III, decyzja z dn. 15.06.2005 r. – k. 73 akt ZUS tom III, decyzja z dn. 19.01.2006 r. – k. 79-80 akt ZUS tom III, decyzją z dn. 6.07.2006 r. – k. 94 akt ZUS tom III, decyzja z dn. 21.06.2007 r. – k. 113-114 akt ZUS tom III, wyrok SO w Olsztynie IV U 1016/09 – k. 250 akt ZUS tom III, wyrok SO w Olsztynie IV U 2094/11 – k. 377 akt ZUS tom III)

Decyzją z dnia 25 czerwca 2013 r. odmówiono wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Od ww. decyzji ubezpieczona nie złożyła odwołania.

(dowód: decyzja ZUS z dn. 25.06.2013 r. – k. 433 akt ZUS tom III)

Wnioskodawczyni w dniu 21 sierpnia 2014 r. w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Orzeczeniem lekarza orzecznika z dnia 22 września 2014 r. ubezpieczona została uznana za niezdolną do pracy częściowo do dnia 30 września 2017 r.

Główny lekarz orzecznik ZUS zgłosił zarzut wadliwości orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 22 września 2014 r., a sprawa została przekazana do rozpatrzenia komisji lekarskiej ZUS.

Komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 26 stycznia 2015 r. uznała wnioskodawczynię za zdolną do pracy.

(dowód: wniosek – k. 444 akt ZUS tom III, opinia lekarska z dn. 22.09.2014 r. – k. 11 akt orzeczniczo-lekarskich tom II, orzeczenia lekarza orzecznika z dn. 22.09.2014 r. – k. 454 akt ZUS tom III, pismo ZUS z dn. 23.09.2014 r. – k. 12 akt orzeczniczo-lekarskich tom II, opinia lekarska z dn. 22.12.2014 r. – k. 16 akt orzeczniczo-lekarskich tom II, opinia lekarska z dn. 26.01.2014 r. – k. 24 akt orzeczniczo-lekarskich tom II, orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dn. 26.01.2015 r. – k. 451 akt ZUS tom III)

W dniu 29 stycznia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną decyzję, w której odmówił wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(dowód: decyzja z dnia 29.01.2015 r. – k. 454 akt ZUS)

Od powyższej decyzji wnioskodawczyni wniosła odwołanie.

Postanowieniem z dnia 23 marca 2015 r. oraz 18 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego lekarzy okulisty, endokrynologa, kardiologa, psychiatry oraz neurologa.

Biegły okulista O. B. oraz lekarz endokrynolog J. S. po zbadaniu skarżącej i zapoznaniu się z aktami sprawy oraz dokumentacją medyczną rozpoznały u Z. R.: niedoczynność tarczycy po terapii J131 w trakcie hormonalnej tarczycy, nadczynność tarczycy (choroba Grave-Basedowa) w 1990 r., jaskrę dokonaną oka prawego-oko ślepe, jaskrę zamykającego się kąta przesączenia oka lewego z zanikiem jaskrowym nerwu wzrokowego oka lewego,

zaćmę początkową oka lewego. Biegłe uznały wnioskodawczynię za częściowo niezdolną do pracy trwale z przyczyn okulistycznych.

Biegłe okulista oraz endokrynolog stwierdziły, że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy trwale z powodu ciężkiej choroby oczu – jaskry wąskiego zamykającego się kąta przesączenia. W oku prawym nastąpiło już przed laty całkowite zamknięcie kąta przesączenia, a ciśnienie śródgałkowe tak wzrosło, że całkowicie zniszczyło nerw wzrokowy (całkowita ślepota oka). Biegłe podkreśliły, że stan oka lewego od ostatniego badania sądowno-lekarskiego znacznie się pogorszył oraz nie ulegnie już poprawie, a pole widzenia będzie się pogarszało.

(dowód: protokół oględzin sądowno-lekarskich w przedmiocie ustalenia niezdolności do pracy – k. 25-29v akt sprawy SO w Olsztynie IV U 372/15)

Biegły kardiolog dr A. A. po zbadaniu skarżącej i zapoznaniu się z aktami sprawy oraz dokumentacją medyczną rozpoznał u Z. R.: nadciśnienie tętnicze oraz łagodną arytmie nadkomorową. Biegły uznał ubezpieczoną za zdolną z punktu widzenia kardiologicznego. Jednocześnie biegły wskazał, że u badanej dominuje schorzenie okulistyczne z powikłaniami, wobec czego istotna jest opinia okulistyczna w niniejszej sprawie.

(dowód: protokół oględzin sądowno-lekarskich w przedmiocie ustalenia niezdolności do pracy – k. 43-45v akt sprawy SO w Olsztynie IV U 372/15)

Biegły psychiatra dr A. L. po zbadaniu skarżącej i zapoznaniu się z aktami sprawy oraz dokumentacją medyczną rozpoznał u Z. R.: zaburzenia depresyjno-lekowe mieszane (F41.2). Biegły uznał badaną za zdolną do pracy.

(dowód: protokół oględzin sądowno-lekarskich w przedmiocie ustalenia niezdolności do pracy – k. 71-71v akt sprawy SO w Olsztynie IV U 372/15)

Biegła neurolog dr med. B. Z. po zbadaniu skarżącej i zapoznaniu się z aktami sprawy oraz dokumentacją medyczną rozpoznała u Z. R.: chorobę zwyrodnieniowo-dyskopatyczną kręgosłupa z zespołem bólowym, rwę kulszową lewostronną w wywiadzie, stenozę zachyłkową na poziomie L3-L4. Biegła uznała badaną za częściowo niezdolną do pracy do dnia 30 kwietnia 2017 r.

(dowód: protokół oględzin sądowno-lekarskich w przedmiocie ustalenia niezdolności do pracy – k. 81 akt sprawy SO w Olsztynie IV U 372/15)

Natomiast organ w piśmie z dnia 15 czerwca 2016 r. podniósł, że nie zgłasza zastrzeżeń do przeprowadzanych przez Sąd dowodów z opinii biegłych.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 06 września 2016 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 372/15 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 01 sierpnia 2014 r. na stałe.

(dowód: wyrok SO w Olsztynie – k. 101 akt SO w Olsztynie IV U 372/15)

W dniu 12 października 2016 r. do organu rentowego wpłynął odpis prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie przyznającego wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 04 listopada 2016 r. ZUS przyznał Z. R. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 01 sierpnia 2014 r. na stałe.

(dowód: wyrok SO w Olsztynie – k. 472 akt ZUS, decyzja z dn. 04.11.2016 r. – k. 485 akt ZUS)

Wnioskiem z dnia 28 listopada 2016 r. ubezpieczona zwróciła się do organu rentowego o wypłacenie odsetek od należnego wyrównania renty od dnia 01 sierpnia 2014 r. do dnia jego wypłaty przyznanego świadczenia decyzją z dnia 04 listopada 2016 r.

(dowód: wniosek – k. 490-492 akt ZUS)

W dniu 06 grudnia 2016 r. ZUS wydał zaskarżoną decyzją, w której odmówił wnioskodawczyni wypłaty żądanych odsetek.

(dowód: decyzja z dnia 06.12.2016 r. – k. 493 akt ZUS)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Cytowany przepis stanowi podstawę do przyznania osobie ubezpieczonej odsetek, w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego, w razie nie ustalenia dla niej w terminie prawa do świadczenia lub też jego niewypłacenia. Ustawodawca zastrzegł jednakże, że nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

W przypadku świadczeń rentowych terminy ustalenia prawa do tych świadczeń lub ich wysokości określa art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. 2016 r., poz. 887 ze zm.). Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Natomiast w myśl ust. 1a art. 118 ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Z treści powyższych przepisów wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma 30 dni na wydanie prawidłowej decyzji licząc od chwili wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, rozumianej jako ostatni fakt konieczny, z punktu widzenia przesłanek nabycia prawa, do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. W przypadku, gdy prawo zostaje przyznane orzeczeniem sądu ów 30 dniowy termin jest liczony od momentu doręczenia wyroku, ale jedynie wówczas gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy, termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia.

Przez nieustalenie prawa do świadczenia, o którym mowa w art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należy rozumieć zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej

przyznanie świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 501).

W wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r. w sprawie I UK 159/04 (publ: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2005, Nr 19, poz. 308, str. 900) Sąd Najwyższy stwierdził że: „wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa”.

W tym przypadku zachodzi sytuacja, gdy do wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia doszło mimo, że było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem. Jednocześnie użyty w przepisach zwrot „okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności” jako wyłączający obowiązek wypłaty odsetek należy rozumieć w ten sposób, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn, niezależnych od ZUS (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11, LEX nr 1227452).

Jednocześnie należy podnieść, że brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o której mowa w art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia (por. uchwała SN z dnia 24 marca 2011 r., I UZP 2/11, publ. Biul.SN 2011/3/25, M.P.Pr. 2011/9/493).

W judykaturze dokonuje się kwalifikacji błędów organu rentowego na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa ma miejsce wówczas, gdy organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, z uwagi na błędną interpretację relewantnych przepisów prawa w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym. W takiej sytuacji sąd nie uzupełnia ustaleń faktycznych dokonanych przez organ rentowy. Natomiast do błędów w ustaleniach faktycznych dochodzi wówczas, gdy przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych sądu, a jednocześnie ZUS mógł w ramach przyznanego mu kompetencji w pełni ustalić potrzebny stan faktyczny. Innymi słowy, w sytuacji gdy zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., I UK 345/08, OSNP 2010, nr 23-24, poz. 293).

W sprawie o sygn. akt IV U 372/15 toczącej się na skutek odwołania Z. R. od decyzji organu rentowego z dnia 29 stycznia 2015 r. odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spór pomiędzy stronami sprowadzał się do ustalenia, czy wnioskodawczyni jest osobą zdolną do pracy jak przyjął ZUS, czy niezdolną do pracy, co wykazywała odwołująca. Nie ulegało przy tym wątpliwości, że schorzeniem, które determinowało stan zdrowia skarżącej było schorzenie okulistyczne, gdyż z powodu tego schorzenia wnioskodawczyni składała wnioski o rentę, tak jak to było w 2003 r., kiedy wnioskodawczyni po raz pierwszy ubiegała się o prawo do renty, czy w 2009 i 2013 r., gdy odwoływała się od decyzji ZUS odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy w Olsztynie po przeprowadzeniu dowodów z opinii okulisty O. B. oraz endokrynolog J. S. uznał wnioskodawczynię za częściowo niezdolną do pracy trwale z przyczyn okulistycznych oraz wyrokiem z dnia 06 września 2016 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 372/15 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 01 sierpnia 2014 r. na stałe.

Istotne jest, iż biegła okulista w postępowaniu sądowym w sprawie IV U 372/15 dysponowała tymi samymi dowodami w postaci dokumentacji medycznej, którą dysponował organ rentowy w ramach postępowania orzeczniczego. Powyższe wynika wprost z analizy pozostawionej w aktach o sygn. IV U 372/15 dokumentacji lekarskiej skarżącej,

dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach ZUS, jak i treści opinii biegłych, powołanych w ww. sprawie. W toku postępowania sądowego skarżąca nie złożyła nowej, na tyle istotnej dokumentacji medycznej, której treść wskazywałaby na to, iż jej stan zdrowia uległ pogorszeniu od daty badania jej przez lekarza konsultanta ZUS, a nieznaną uprzednio organowi rentowemu (na taką okoliczność wskazywał także w toku niniejszego postępowania organ rentowy). Biegła okulista po przebadaniu wnioskodawczynie, zapoznaniu się z tożsamą, co organ rentowy dokumentacją medyczną oraz stwierdzeniu tych samych schorzeń, co lekarz orzecznik ZUS i komisja lekarska ZUS, odmiennie oceniła niż ta ostatnia wpływ występujących u wnioskodawczynie schorzeń na jej zdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi.

Nie ulega żadnym wątpliwości, że dowody pozwalające na ustalenie uprawnień wnioskodawczynie do renty z tytułu niezdolności do pracy, w szczególności dokumentująca stan jej zdrowia (wynik badania lekarza konsultanta ZUS), zostały złożone przez ubezpieczoną już na etapie postępowania rentowego. Skoro wnioskodawczynie na etapie postępowania przed organem rentowym złożyła pełną dokumentację, która pozwalała ustalić jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, to daje to podstawę do uznania, że organ rentowy odmawiając ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy postąpił niezgodnie z prawem. Organ rentowy, mimo bowiem, że prawidłowo ustalił stan zdrowia wnioskodawczynie, to popełnił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że występujące u skarżącej schorzenia okulistyczne nie czynią jej niezdolną do pracy zgodnej z kwalifikacjami zawodowymi. Tymczasem biegła okulista jednoznacznie stwierdziła, że stan oka lewego od ostatniego badania sądowno-lekarskiego, a zatem od czasu wydania wyroku Sądu Okręgowego z dnia 02 lutego 2013 r. w sprawie IV U 2094/11, znacznie się pogorszył, a nie jak wskazał organ od daty badania przez lekarza konsultanta ZUS w grudniu 2014 r.

Powyższe oznacza, że organ rentowy rozpoznając wniosek rentowy skarżącej dokonał błędów w ustaleniach faktycznych, co do wpływu stanu zdrowia wnioskodawczynie na jej zdolność do pracy, co świadczy o jego winie. W ramach, bowiem przyznanych mu kompetencji przy rozpoznawaniu wniosków rentowych, organ rentowy mógł w oparciu o zgromadzoną dokumentację medyczną, badanie przedmiotowe skarżącej, wydać decyzję o przyznaniu świadczenia rentowego z tytułu częściowej niezdolności do pracy. O winie organu rentowego rodzącej odpowiedzialność za nieustalenie prawa do świadczenia (a w zasadzie nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia) można mówić wówczas, gdy w oparciu o dostępne organowi rentowemu dowody (w szczególności zgromadzone w aktach rentowych) można było jednoznacznie rozstrzygnąć o przysługiwaniu zawnioskowanego świadczenia. Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 10 lipca 2013 r. sygn. III AUa 1516/12 (LEX nr 1345530) i w wyroku z dnia 16 kwietnia 2013 r. sygn. III AUa 1460/12 (LEX nr 1311965), a także Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 30 października 2013 r. sygn. III AUa 254/13 (LEX nr 1403674). W rozpoznawanej sprawie taka sytuacja miała miejsce, gdyż wszystkie okoliczności istotne do rozstrzygnięcia o uprawnieniu ubezpieczonej do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy były znane i zostały wyjaśnione już na etapie postępowania przed organem rentowym. Odmowa przyznania skarżącej prawa do renty zgodnie z wnioskiem wynikała z błędów organu rentowego w zakresie ustalenia wpływu ustalonego stanu zdrowia na zdolność ubezpieczonej do pracy. W chwili wydania decyzji z dnia 29 stycznia 2015 r. po stronie skarżącej nie występował obowiązek wykazania żadnych innych dodatkowych okoliczności uzasadniających jej wniosek rentowy, gdyż organ rentowy dysponował kompletnym materiałem (dokumentacja medyczna, badanie skarżącej i wywiad zawodowy) pozwalającym na wydanie decyzji zgodnej z prawem.

W konsekwencji skoro organ rentowy wydał decyzję o odmowie przyznania prawa do renty w dniu 29 stycznia 2015r. , to ten dzień jest ostatnim momentem, w którym pozwany mógł – przy prawidłowej ocenie zgromadzonych dowodów – prawidłowo rozpoznać wniosek ubezpieczonej. Skoro tego nie uczynił to od tego dnia wnioskodawczynie przysługują odsetki. Takie samo stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 16.12.2015r. III AUa 635/115. W uzasadnieniu wskazanego wyroku Sąd podniósł również, że pozwany nie może być w zwłoce z zapłatą odsetek zanim upłynie dlań termin do wydania decyzji. Termin jej wydania stanowi zatem swoisty paradygmat postępowania, co wynika z treści art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej (ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji).

To w tym momencie istnieje jeszcze możliwość zmiany (korekty) poglądu wyrażonego przez lekarzy orzeczników (komisji lekarskiej) w kwestii niezdolności do pracy.

Tym samym opóźnienie w wypłacie świadczenia w niniejszej sprawie to okres od dnia 29 stycznia 2015r. do dnia zapłaty należności przez organ rentowy tj. 14 listopada 2016r.

Biorąc zatem pod uwagę, że opóźnienie w wypłacie świadczeń rentowych jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie I wyroku. Natomiast w pozostałej części odwołanie skarżącej na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił, jako bezzasadne (punkt II).

/-/ SSO B. Kurowska